

ПРАВНА КНИЖНИНА

В ПРАВНИТЕ СПИСАНИЯ

Представяват интерес следните статии от последните книжки на юридическите списания:

– **Сп. „Собственост и право“** – месечен дайджест – **бр. 8/2022 г.:** „Отказ от изтекла придобивна давност“ – С. Ставру; „Придобиване на недвижим имот с криптовалута“ – И. Николаев; „Заявка за приключване на поземлената реституция“ – С. Куртева; „Строителство без учредено право на строеж в съсобствен недвижим имот“ – А. Георгиев; „Отговорност на съсобствениците по чл. 49 и 50 ЗЗД при наличие на договор за разпределение на ползването на общата вещ“ – К. Тодоров; „Съдебно разрешение за сключване на договор за доброволна делба с участието на недееспособен или отсъстващ“ – В. Петров; „Нов ред за премахване на незаконните преместваеми обекти, поставени на територията на национални курорти и морски плажове“ – М. Гечева; „Наследяване на авторски права“ – К. Пашова-Миразчийска.

– **бр. 9/2022 г.:** „Построяване на сграда върху няколко съседни имота“ – С. Ставру; „Придобиване на имот от търговец“ – Б. Маринова; „Съдебна практика на ВКС по вещното право на ползване“ – К. Тодоров; „Защита на мажоритарните съсобственици срещу договор за аренда в земеделието, сключен от миноритарния съсобственик“ – В. Дацов; „Делба на разнородни имоти с участието на трето лице“ – С. Димитрова; „Предоставяне на семейното жилище за ползване на единия от съпрузите след прекратяване на брака“ – И. Богданова; „Оспорване на произхода на детето от бащата от трети лица“ – А. Георгиев; „За фактическия състав на припознаването“ – А. Станева; „Някои въпроси във връзка с гаранционната отговорност на строителя по чл. 160 от Закона за устройство на територията“ – Т. Ибрямова.

– **бр. 10/2022 г.:** „Възвръщане по съдебен ред на владение върху идеална част от съсобствен недвижим имот“ – А. Георгиев; „Разпореждане и управление на държавна и общинска собственост“ – Л. Панайотова-Чалъкова; „За делбата на отдаден под аренда земеделски имот“ – С. Куртева; „Предоставяне на справки с отдалечен достъп от Единния портал за заявяване на електронни административни услуги и стабилността на правото на собственост“ – М. Терзийска; „Вписване на волеизявление на починало лице – два казуса от съдебната практика“ – В. Петров; „Делба на дарение“ – К. Владимирова; „Процесуален ред за разглеждане на исковете за издръжка“ – Г. Мулешков; „Отговорност на общината при предварително изпълнение на отменена впоследствие от съда незаконосъобразна заповед за премахване на преместваем обект“ – Н. Гаджанова; „Патентоспособност на софтуерните изобретения“ – А. Костов.

– **Сп. „Труд и право“ – месечен дайджест – бр. 8/2022 г.:** „Преглед на промените в Кодекса на труда, в сила от 1 август 2022 година“ – А. Александров; „Всичко за обезщетението при пенсиониране на служител по чл. 222, ал. 3 КТ“ – Л. Тодорова; „Прекратяване на трудовия договор при неплащане на заплатата“ – М. Василева; „Обезщетение за неизползван платен годишен отпуск при прекратяване на трудовото правоотношение“ – Т. Капитанов; „Как се изчисляват полагаемите се дни платен годишен отпуск при започване на нова работа и на каква база – отработени календарни дни или отработени работни дни?“ – Л. Тодорова; „Работодател е обжалвал издадени на негов служител болнични листове. С решения на ТЕЛК същите са отменени като неправомерни издадени. Междувременно трудовото правоотношение на служителя е прекратено. Как следва да се оформи отсъствието на служителя за периода на отменените болнични листове? Дължат ли се социалноосигурителни вноски за този период?“ – Л. Тодорова; „Има ли право работодателят да издаде заповед, с която задължава свой служител, без негово съгласие, да замества колегата си в отпуск или болничен? По време на заместването служителят трябва да изпълнява и своите задължения“ – Л. Тодорова; „Желая да се възползвам от правото си на ранно пенсиониране за учители. Директорът на училището настоява да подам предизвестие за напускане. Ако го направя, ще

имам ли право на обезщетението при пенсиониране, когато излезе пенсионното решение? Имам ли право да ползвам неплатен отпуск, докато излезе пенсионното решение?“ – Л. Тодорова; „Как може да се ползва платеният годишен отпуск – наведнъж или на части? Може ли отпускът да се ползва наведнъж в началото на календарната година? Ако работодателят откаже да разреши ползването, длъжен ли е да издаде писмена заповед?“ – Л. Тодорова; „Когато служител е в платен годишен отпуск, по кой член от Кодекса на труда трябва да го замества друг служител от същото предприятие?“ – Л. Тодорова; „Необходимо ли е да има сходство в длъжността или професията по чл. 12, ал. 2 НОСРЗ? Ако по вина на счетоводител допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит не е изплащано, работникът или служителят може ли да го търси за минало време?“ – Л. Тодорова; „Зачита ли се за трудов стаж времето на подготвителен курс за кандидат-студенти – РАБФАК? Работодателят отказва да признае този стаж. Правилно ли е?“ – Л. Тодорова; „Какво предвиждат последните промени в Закона за насърчване на заетостта“ – Е. Димитрова; „Условия и ред за ползване на новото обезщетение от бащите/осиновителите на деца до 8-годишна възраст, в сила от 1 август 2022 година“; „Как ще се преизчислят пенсиите, свързани с трудова дейност, от 1 октомври 2022 година“ – М. Тодорова; „Здравно осигуряване на работниците и служителите“ – В. Заркова.

– **бр. 9/2022 г.:** „Новият отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата/осиновителя на детето“ – М. Василева; „Срокове за изплащане на обезщетенията при прекратяване на трудовото правоотношение“ – Л. Тодорова; „Новите права на работника и служителя, предоставени с цел съвместяване на трудовите и семейните задължения“ – М. Богданова-Мишева; „Условия за сключване на допълнителен трудов договор с друг работодател“ – Т. Капитанов; „Основания за едностранно прекратяване на трудовия договор от работодателя по чл. 328 КТ и подбор по чл. 329 КТ“ – М. Първанов; „Бях освободена от работа поради съкращаване на щата и обжалвам заповедта за прекратяване на трудовия договор. Получих писмо от работодателя, в което ми дават срок за възстановяване на изплатена сума за работно облекло за периода на доизносването му. Трябва ли да върна су-

мата, преди съдът да се произнесе дали заповедта за уволнението ми е законосъобразна?“ – Л. Тодорова; „Работя на безсрочен трудов договор на петдневна работна седмица, на 8-часов работен ден. Реално изпълнявам трудовите си задължения по график – 2 работни дни по 12 часа и два почивни дни. Искам да ползвам платен годишен отпуск. Има ли право работодателят да изисква в дните на отпуск да се включат и почивните дни?“ – Л. Тодорова; „Зачита ли се за професионален стаж и опит времето, през което се ползва отпуск по майчинство?“ – Л. Тодорова; „Съгласно вътрешните правила за работната заплата придобитият трудов стаж и професионален опит се зачита съгласно НСОПЗ. Лицето има стаж като учител и е назначено на длъжност „психолог“. Смятат ли се посочените длъжности за сходни и дължи ли се възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит?“ – Л. Тодорова; „През 2015 г. се пенсионирах по реда на § 4 ПЗР КСО без прекратяване на трудовия договор. Мога ли сега да прекратя трудовия си договор на основание чл. 327, ал. 1, т. 12 КТ?“ – Л. Тодорова; „При работодател има назначени над 2000 служители, които работят дистанционно от дома, в различни населени места в България. Как работодателят трябва да изпълни законовото изискване за връщане на трудовата книжка срещу подпис в дневника за издаване на трудовите книжки?“ – Л. Тодорова; „В Правилника на вътрешния трудов ред е предвидено едновременното ползване на платен годишен отпуск от всички служители във фирмата. Допустимо и законосъобразно ли е работодателят да предостави едностранно и без съгласието на служителите ползването на платен годишен отпуск, натрупан до 31.12.2009 г., при условие че те имат и отпуск за текущата година?“ – Л. Тодорова; „Полагат ли се ваучери за храна на служители, работещи в държавната администрация по трудово или служебно правоотношение?“ – Л. Тодорова; „В лечебно заведение има издадена заповед на управителя за заместване на ръководните длъжности по време на техния отпуск или болнични. В нея поименно са упоменати имената на заместващите служители. При всяко конкретно отсъствие се издава отделна, персонална заповед за заместване. Обичайно периодът на заместване е кратък (между пет и петнадесет дни). Необходимо ли е да се изготвя допълнително споразумение и да се подава уведомление до НАП?“ –

Л. Тодорова; „Работя в детска градина на два трудови договора на различни длъжности за по 4 часа. Как да се изчисли колко дни отпуск имам право да ползвам, при положение че за едната длъжност отпускът е в размер на 20 работни дни, а за другата – 48 работни дни?“ – Л. Тодорова; „За допълнителните условия за работещите по трудово правоотношение в държавната администрация“ – А. Александров; „Изплащане на обезщетение при временно отстраняване от работа“ – Т. Дичева; „Нови моменти във връзка с изплащането на обезщетения на осигурените бащи и осиновители при отглеждане на дете до 8-годишна възраст“ – В. Заркова.

– **бр. 10/2022 г.:** „Дежурство и време на разположение“ – М. Василева; „При определяне на времето на разположение на работника или служителя следва да бъде осигурена междудневна и седмична почивка, като при работа на смени се определя време на разположение най-малко 12 часа след приключване на работната смяна“ – Т. Дичева; „За някои категории работници и служители, поради особения характер на работата им, може да бъде установявано задължение да дежурят или да бъдат на разположение на работодателя през определено време от денонощието“ – Т. Дичева; „Когато характерът на работата налага, с колективния или индивидуалния трудов договор може да се уговори задължение за работника да бъде на разположение на работодателя извън територията на предприятието, с готовност да осъществи при необходимост трудовата си функция“ – Т. Дичева; „Дежурството е работно време и се отчита като такова. Времето, през което работникът или служителят е на разположение, не се отчита като работно време. Фактически извършената работа през времето на разположение се отчита и заплаща като извънреден труд, като при полагане на труд през времето на разположение на работника и на служителя се осигурява минималният размер на непрекъснатата междудневна и седмична почивка след приключване на работата“ – Т. Дичева; „При полагане на извънреден труд през времето на разположение на работника или служителя се осигурява минималният размер на непрекъснатата междудневна и седмична почивка след приключване на работата. Фактически извършената работа по времето на разположение се отчита и заплаща като извънреден труд в месеца, в който е положен трудът“ – Т. Дичева;

„За някои аспекти и спорни моменти от действащата уредба на колективните трудови спорове“ – А. Александров; „Условия за ползване на отпуск в условията на пандемия“ – Т. Капитанов; „Служителка е в отпуск за оглеждане на дете до 2-годишна възраст. С договор по чл. 259 КТ нейната длъжност се изпълнява от друга служителка. Може ли на мястото на заместничката да се назначи лице с трудов договор по чл. 68, ал. 1, т. 3 КТ?“ – Л. Тодорова; „Помощник-възпитател съм в детска градина. Искам да се пенсионирам с една година по-рано. Ще ми изплатят ли заплатите поради пенсионирането?“ – Л. Тодорова; „Преди 5 месеца освободихме служител поради съкращаване на щата на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 КТ. Начислихме обезщетение само за неползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ. Лицето се регистрира в бюрото по труда и получава обезщетение за безработица. Пет месеца след прекратяване на трудовия договор иска от работодателя да му изплати обезщетение за оставане без работа по чл. 222, ал. 1 КТ“ – Л. Тодорова; „Налице ли е конфликт на интереси при назначаване на психолог в Дом за деца, лишени от родителска грижа, който е роднина на директора на дома по съребрена линия? В кои случаи се прилага чл. 107а, ал. 1 КТ (допълнителни условия за работещите по трудово правоотношение в държавната администрация)?“ – Л. Тодорова; „Замествам колежка по майчинство, която е титуляр на длъжността, и едновременно изпълнявам и моята работа. Каква заплата ще ми бъде начислена – основната или брутната, или определен процент от заплатите и от работните дни в месеца?“ – Л. Тодорова; „Работя в Център за образователна подкрепа като рехабилитатор. На колко дни платен годишен отпуск имам право и на колко часа на ден работа с деца с психически и физически увреждания?“ – Л. Тодорова; „Лице е освободено поради намаляване на обема на работата на основание чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ. Представя на работодателя трудова книжка и декларация, че не е започвало работа, и иска да му бъде изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ“ – Л. Тодорова; „Има ли право работник, на когото трудовият договор е прекратен преди три месеца по взаимно съгласие на основание чл. 325, ал. 1, т. 1 КТ и при прекратяването не е предявил претенции за обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ поради пенсиониране, да предяви сега (три месеца след прекратяване на договора) претен-

ции за изплащане на обезщетението?“ – Л. Тодорова; „Сключихме трудов договор с лице, което преди това е работило 3 години в Гърция. То претендира да му признаем за трудов стаж времето на работа в Гърция и да му го впишем в трудовата книжка. Какви документи следва да ни представи лицето и какви действия следва да предприеме работодателят?“ – Л. Тодорова; „Трудовото правоотношение на служител е прекратено на основание чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ поради пенсиониране. До датата на прекратяване на договора служителят е изпълнявал и длъжността на друг служител в продължителен болничен отпуск и е получавал допълнително трудово възнаграждение при вътрешно заместване. Как се изчисляват обезщетенията по чл. 222, ал. 3 и чл. 224 КТ, които му дължи работодателят?“ – Л. Тодорова; „Работодател утвърждава ново щатно разписание, което влиза в сила от определена дата. В резултат на промяна на една от длъжностите в разписанието работодателят предлага на служител да подпише допълнително споразумение, като в него е предвидено преназначаването да влезе в сила от датата на утвърждаването на разписанието – със задна дата. Правилно ли е това?“ – Л. Тодорова; „Прекратяване на временното преназначаване на държавния служител“ – И. Борисова; „Какви са правомощията на контролните органи на Инспекцията по труда за упражняване на контрол при работа от разстояние или надомна работа“; „Преизчисляване на пенсиите от 1 октомври 2022 година“; „Проблемът за наследяването от братя и сестри на средствата от индивидуалната партия при смърт на лице, подлежало на задължително допълнително пенсионно осигуряване“ – П. Голева.

– Сп. „Счетоводство, данъци и право“ – месечен дайджест – бр. 8/2022 г.: „Счетоводно отчитане на хотелиерската и ресторантьорската дейност“ – Х. Досев; „Промени, имащи отношение към прилагането на ЗДДФЛ, реализирани с изменението на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г.“ – Е. Попова; „Коментар на промените в Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност“ – М. Янкова; „Относно практическото приложение на § 15д от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за данък върху добавената стойност, приет със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., обн., ДВ, бр. 52 от

5.07.2022 г., в сила от тридневен срок от обнародване на закона“; „За липсата на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и връзката ѝ с дерегистрацията на пътното превозно средство“ – П. Голева; „Преглед на последните промени в Закона за пазарите на финансови инструменти относно статута на инвестиционните посредници“ – В. Джилизов.

– **бр. 9/2022 г.:** „Счетоводно отчитане на бизнес комбинация между предприятия под общ контрол“ – Б. Брезоева; „Отклонението от данъчно облагане като заплаха за фискалната сигурност на държавата“ – Н. Петрова; „Данъчно третиране на доходите, придобити по граждански договор от граждани на Украйна, осъществяващи трудова дейност на територията на България“ – Л. Цветкова; „Преглед на промените в ЗДДС, направени посредством измененията в Закона за държавния бюджет за 2022 година“ – И. Кондарев; „Приложение на ЗДДС и Наредба № Н-18 от 13.12.2006 г. относно изискванията към лицата, извършващи продажби чрез електронен магазин“; „От 1 октомври тази година НАП ще промени автоматично идентификационните номера по ЗДДС на някои физически лица“; „Преглед на последните промени в местните такси“ – Г. Минкова; „Електронно сключване на договор за ипотечен кредит и отражението му при вписването на ипотеки“ – И. Коцев.

– **бр. 10/2022 г.:** „Счетоводно отчитане на строителната дейност“ – Х. Досев; „Доказване на фактическото получаване на доставки във връзка с хипотезите на отклонение от данъчно облагане по ЗКПО“ – А. Георгиева; „Документиране на изплатени през 2022 година доходи на физически лица“ – Е. Попова; „Корекции при грешно данъчно третиране на доставки, включително когато е установено с влязъл в сила данъчен акт“ – И. Кондарев; „Начисляване на ДДС и лица – платци на данъка“ – Мина Янкова; „Предизвикателства пред българските задължени лица с оглед на изпълнение на мерките срещу изпирането на пари“ – К. Неофитова.

– **Сп. „Съвременно право“ – бр. 1/2022 г.:** „Относно прихващането на обезщетението за неизползван платен годишен отпуск с други видове обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение“ – А. Александров; „Някои етични дилеми относно границите на суверенитета – офшорни зони и аутсорсва-

не на военна сила“ – М. Кънева; „Становище относно конституционно дело № 7 от 2022 г. – трудовоправна аргументация“ – И. Стайков; „Относно конституционно дело № 14 от 2019 г.“ – А. Симеонов; „Недобросъвестност на превозвача по смисъла на чл. 29 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на товари“ – Д. Демирев; „Бинарна поверителност – взаимни връзки между блокчейн технологията и защитата на лични данни в ЕС“ – Г. Христов.

– **Сп. „Административно правосъдие“ – бр. 3/2022 г.:** „Правосъдието по данъчни дела – гаранция за демокрацията (част I)“ – И. Стоянов; „Правната фигура на подпомагащия служител в дисциплинарните производства по Закона за Министерството на вътрешните работи“ – М. Младенов; „Искане от пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 132а от Конституцията на Република България във връзка с чл. 1, ал. 1 и ал. 2, чл. 4, ал. 1, чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България“; „Тълкувателно решение № 4 по т. д. № 2/2020 г.“; „Определение по хода на делото от 27.04.2022 г. по адм. дело № 5706/2021 г., V о., докладчик съдия Виолета Главинова“.

– **Сп. „Правна мисъл“ – бр. 1/2022 г.:** „За особения залог върху обектите на индустриална собственост“ – М. Шамоу; „Обхват на наказателноправната защита на финансовата система. Част първа“ – Н. Кузманова; „Soft law и договорите на международните организации“ – Г. Бакъов; „Неотложни действия по разследването“ – И. Видолов; „Изграждане на доверие в съдебната система в България – проблемът с правния активизъм“ – М. Велушев; „Конференция, посветена на 35-ата годишнина от създаването на Българската асоциация по криминология“ – Ю. Бояджиева, Б. Станков.